Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Środowiskowe podstawy gospodarki przestrzennej - wykład, PG_00201244		
Kierunek studiów	Gospodarka przestrzenna (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS	6.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej -> Zakład Badań Krajobrazu i Kształtowania Środowiska		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Barbara Korwel Lejkowska	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	100	5.0	45.0	150

Cel przedmiotu	Przedstawienie komponentów środowiska przyrodniczego i procesów zachodzących w środowisku przyrodniczym ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki środowiska Pomorza; prezentacja relacji między komponentami środowiska oraz prawidłowości właściwych dla geosfery; Kształtowanie świadomości konieczności różnicowania kierunków i intensywności zagospodarowania przestrzennego w zależności od występowania różnych uwarunkowań krajobrazowych. Umiejętność pozyskiwania informacji przestrzennej ze źródeł analogowych i cyfrowych, nabycie umiejętności pracy z mapą w zakresie komponentów środowiska przyrodniczego

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[GPL3_U03] dobiera odpowiednie źródła informacji i na ich podstawie opiniuje propozycje kształtowania przestrzeni konkretnego obszaru ze szczególnym uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju oraz ładu przestrzennego	odczytuje i wykonuje mapę tematyczną przy wykorzystaniu podstawowych możliwości oprogramowania GIS	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[GPL3_U02] prawidłowo identyfikuje i wyjaśnia uwarunkowania gospodarki przestrzennej konkretnego obszaru oraz prognozuje wpływ podstawowych procesów społecznych na strukturę zagospodarowania przestrzennego i na tej podstawie potrafi zaproponować adekwatne działania w ramach polityki przestrzennej w szczególności w odniesieniu do polskich obszarów morskich i województw północnej Polski	analizuje proste interakcje człowiek - środowisko w odniesieniu do konkretnego obszaru i potrafi określić ich skutki	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[GPL3_W02] zna problemy, teorie i trendy w gospodarce przestrzennej uwzględniające aspekty środowiska przyrodniczego, rozumie ich teoretyczne i praktyczne znaczenie	opisuje proste interakcje zachodzące między podsystemami środowiska przyrodniczego i środowiska człowieka	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[GPL3_W05] zna i rozumie uwarunkowania i procesy gospodarki przestrzennej ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki polskich obszarów morskich i województw północnej Polski	identyfikuje i charakteryzuje przyrodnicze uwarunkowania gospodarowania przestrzennego, zwłaszcza w strefie brzegowej Południowego Bałtyku, Pobrzeży i Pojezierzy Południowo bałtyckich	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[GPL3_W09] zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podsystemy środowiska naturalnego i środowiska życia człowieka, interakcje i współczesne trendy zmian zachodzące między tymi podsystemami	definiuje podsystemy środowiska geograficznego, a także wyjaśnia przyczyny oraz opisuje przebieg podstawowych procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym Ziemi	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu

- Środowisko przyrodnicze jako kluczowe uwarunkowanie dla gospodarowania przestrzenią
- Struktura środowiska - geokomponenty, procesy, budowa (pionowa / pozioma), struktura ekosystemowa; integralność środowiska
- Ogólne i specyficzne prawa przyrody strefowość i astrefowość, zmienność środowiska, zróżnicowanie ekosystemowe, obieg materii i energii oraz inne procesy przyrodnicze istotne dla zagospodarowania i bezpieczeństwa człowieka
- System ochrony środowiska, ochrona komponentów środowiska - uwarunkowania prawne i zagrożenia; ochrona przyrody
- Litosfera i jej znaczenie dla gospodarki przestrzennej (budowa geologiczna, surowce mineralne, warunki gruntowe)
- Rzeźba terenu i jej znaczenie w planowaniu i wykorzystaniu przestrzeni przez człowieka
- Klimatyczno-atmosferyczne uwarunkowania gospodarki przestrzennej
- Znaczenie hydrosfery dla gospodarki przestrzennej; zasoby wodne Polski i Pomorza;
- Morza i oceany, w tym strefa przybrzeżna Bałtyku południowego znaczenie i zagrożenia
- Pedosfera - wpływ na rozwój społeczno gospodarczy
- Biosfera i jej zasoby - jako elementy uwarunkowań rozwoju społeczno gospodarczego (w tym środowiskowe funkcje i znaczenie terenów leśnych i hydrogenicznych); specyfika środowiska biotycznego Pomorza
- Krajobraz jako synteza uwarunkowań naturalnych i element życia człowieka; regionalizacja i typologia krajobrazowa;
- Modele środowiska i przestrzeni
- Bariery i ograniczenia środowiskowe w gospodarce przestrzennej kolizje i konflikty środowiskowe i przestrzenne; konsekwencje antropocenu; podstawy ocen środowiska
- Podstawy informacji o środowisku: źródła danych, instytucje i ich zasoby, bazy danych (w tym zasoby danych przestrzennych i wysokościowych NMT, NMPT)

Wymagania wstępne i dodatkowe

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
egzamin pisemny	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	• Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r. • Ustawa Prawo Ochrony Środowiska z 2001 r. • Ustawa o Ochronie Przyrody z 2004 r. • Bezubik K., Czochański J., Hałuzo M., Kubicz G., Mazurkiewicz B., Pomierski E., Radziszewska G., Rekowska J.,Rudzińska A., 2014, Aktualizacja Opracowania Ekofizjograficznego do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego, Gdańsk Słupsk: Pomorskie Biuro Planowania Regionalnego. • Bródka S., 2010 (red.), Praktyczne aspekty ocen środowiska przyrodniczego, Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań. • Bródka S,, Macias A., 2014, Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzenią, PWN, ss.578. • Flis J., 1988, Wstęp do geografii fizycznej, WSiP, Warszawa. • Kalesnik S., 1962, Geografia fizyczna ogólna, PWN, Warszawa. • Kistowski M., Pchałek M., 2009, Natura 2000 w planowaniu przestrzennym rola korytarzy ekologicznych, Ministerstwo Środowiska, Warszawa. • Krzymowska-Kostrowicka A., 1997, Geoekologia turystyki i wypoczynku, PWN, Warszawa. • Przewoźniak M., Czochański J.T., 2020, Przyrodnicze podstawy gospodarki przestrzennej. Ujęcie proekologiczne. Wyd. Nauk. Bogucki, Poznań, ss.416; • Richling A. (red.), 2007, Geograficzne badania środowiska przyrodniczego, PWN, Warszawa • Strahler A. N., 1974, Physical geography, 4 ed., Wiley, New York. • Szponar A., 2003, Fizjografia urbanistyczna, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa. • Urbański J., 2008, GIS w badaniach przyrodniczych, Wyd. UG, Gdańsk.
	Uzupełniająca lista lektur	• Korwel-Lejkowska B., 2016, Analiza wybranych zagrożeń rozwoju osadnictwa w gminach województwa pomorskiego w kontekście rozwoju zrównoważonego, (w:) Problemy Ekologii Krajobrazu, t. XLII, PAEK, s. 87-100. • Racinowski R., 1987, Wprowadzenie do fizjografii osadnictwa, PWN, Warszawa. • Sołowiej D., 1992, Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka, Wyd. Nauk. UAM, Poznań.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.